

1 VISIE

In dit hoofdstuk geven we de algemene visie van de gemeente weer op de aanpak van het erosieprobleem. We vertrekken van drie hoofddoelstellingen (zie Figuur 1).

Deze hoofddoelstellingen worden verder gespecificeerd in subdoelstellingen (zie Figuur 1). Telkens worden de nodige indicatoren (I) aangegeven zodat evaluatie achteraf mogelijk is.

De resultaten (R) op het moment van afsluiten van dit erosiebestrijdingsplan en de specifieke toetsing van de indicatoren (RI) worden cursief gedrukt en aangegeven in een kader (zie 1.2)

1.1 Hoofddoelstellingen

1. De gemeente wil op het erosieprobleem eerst en vooral aanpakken op **een brongerichte en kleinschalige manier**. Hieronder wordt verstaan: water en modder op het landbouwperceel houden, en dit in nauw overleg met de betrokken landbouwer, gebruiker en/of eigenaar. Door het netto-bodemverlies tot een aanvaardbaar niveau te herleiden, wil de gemeente de bodems ook op langere termijn vrijwaren als natuurlijke, landschappelijke en landbouwkundige waarde. Alle voorgestelde erosiebestrijdingsmaatregelen¹ gebeuren zoveel mogelijk bovenstrooms en op vrijwillige basis. Eventuele kleine ingrepen kunnen daardoor ook per definitie kleinschaliger uitgevoerd worden. Indien op vrijwillige basis onvoldoende afspraken met de landbouwers kunnen gemaakt worden en bijkomende erosiebestrijdingsmaatregelen noodzakelijk zijn voor het oplossen van prioritaire knelpunten, kan de gemeente beslissen om zelf erosiebestrijdingsmaatregelen te nemen op - volledig of gedeeltelijk - aangekochte of onteigende percelen.
2. Verder wil de gemeente werk maken van een **integrale aanpak** van het probleem. Met integraal doelen we enerzijds op de integratie van het erosiebestrijdingsplan in de andere beleidsdomeinen en –plannen. Anderzijds verstaan we onder integrale aanpak een aanpak die verder kijkt dan de gemeentegrenzen omdat erosieproblemen nu eenmaal niet stoppen aan de gemeentegrenzen. Daarom zal met buurgemeenten een samenwerking nagestreefd worden.
3. Bovenstaande doelstellingen kunnen maar gerealiseerd worden wanneer we binnen de gemeente een voldoende **politiek en maatschappelijk draagvlak** kunnen creëren voor de voorgestelde aanpak van het erosieprobleem.

De drie hoofddoelstellingen die de gemeente vooropstelt, sluiten aan bij de krachtlijnen van het Vlaamse beleid op het vlak van erosiebestrijding:

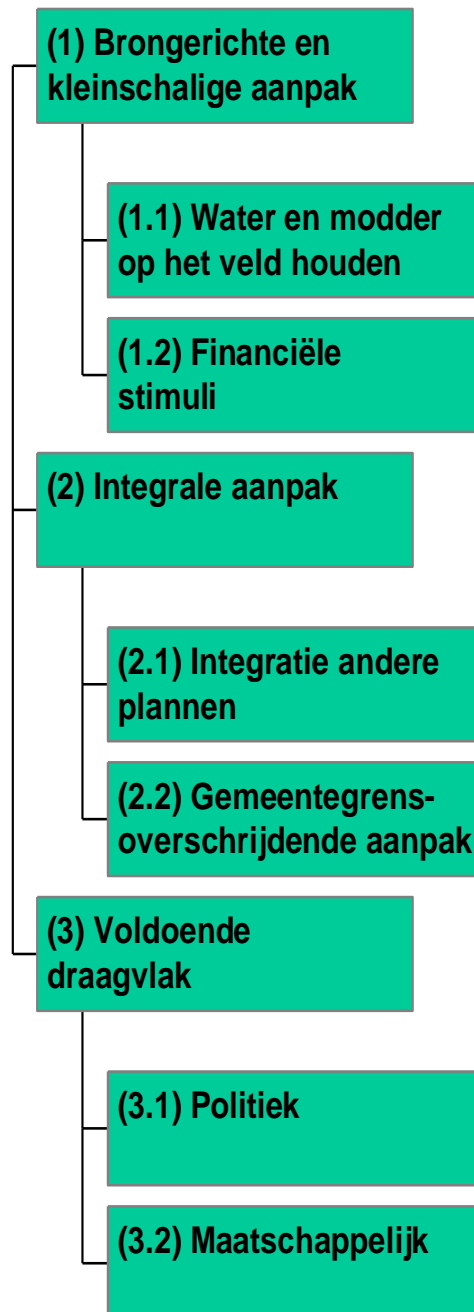
- Brongericht werken.
- Kleinschalige infrastructuurwerken.
- Financiële stimuli naar landbouwers en gemeente.
- Enkel wanneer financiële stimuli niet werken en ingrepen echt noodzakelijk zijn, overgaan tot aankoop of onteigening.

¹ We onderscheiden twee grote groepen binnen de erosiebestrijdingsmaatregelen: de teelttechnische maatregelen (waaronder ook grasranden als aparte categorie) en de kleine ingrepen. Voor meer uitleg verwijzen we naar het hoofdstuk 'maatregelen'.

1.2 Subdoelstellingen met resultaatsindicatoren en eerste resultaten

In deze paragraaf formuleren we voor de drie hoofddoelstellingen diverse concrete subdoelstellingen met telkens duidelijke indicatoren (I) voor de resultaten volgens het SMART² principe en respectievelijke resultaten (R). De samenhang tussen de verschillende doelstellingen wordt schematisch weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: doelstellingenboom erosiebestrijdingsplan



² Specifiek, Meetbaar, Aanvaardbaar, Realiseerbaar, Tijdgebonden

(1.1) **Water en modder op het veld houden**

I1 Voor alle actuele knelpuntgebieden zullen – zoveel mogelijk op vrijwillige basis - op minimum 15% van de oppervlakte van de akkerbouwpercelen gelegen binnen de actuele aandachtszones brongerichte erosiebestrijdingsmaatregelen (teelttechnische maatregelen groep A) genomen worden. (indicator = % teelttechnische maatregelen groep A genomen in 2006 t.o.v. teelttechnische maatregelen groep A voorzien in het theoretisch ideaal scenario). Aangezien we enkel gegevens hebben over niet-kerende bodembewerking en direct inzaai via beheersovereenkomsten, wordt de indicator aangepast als volgt: % niet-kerende bodembewerking en directinzaai in 2006 t.o.v. niet-kerende bodembewerking en directinzaai voorzien in het theoretisch ideaal.

R1 *In de gemeente Tielt-Winge zijn er op 1 januari 2006 11 beheersovereenkomsten niet-kerende bodembewerking afgesloten, goed voor 12,38 ha. Daarnaast zijn er ook groenbedekkers ingezaaid. Er zijn geen gegevens voorhanden om de oppervlakte groenbedekkers in te schatten.*

RI1

ha teelttechnische maatregelen groep A (enkel niet-kerende bodembewerking) in 2006: 12,38 ha

Knelpuntgebied	# ha	Knelpuntgebied	# ha
A	13,01	A'	1,36
B	1,22	B'	6,95
C	2,42	C'	2,19
D	3,90	D'	0,94
E	11	E'	2,71
F	8,65	F'	11,95
G	16,17	G'	8,67
H	2,53	H'	2,92
I	23,43	I'	11,12
K	27,14	J'	5,25
L	12,92	K'	5,70
M	3,49	L'	7,22
N	7,69	A''	9,48
O	3,50	B''	2,24
P	7,18		
Q	0		
R	0		
S	5,43		
T	13,78		
U	39,36		

ha teelttechnische maatregelen groep A voorzien in het theoretisch ideaal scenario op grondgebied Tielt-Winge: 287,9 ha

We gaan ervan uit dat 70% van de teelttechnische maatregelen worden ingevuld met inzaai van groenbedekker en 30% met niet kerende bodembewerking en directinzaai → 86,37 ha

Indicator = 12,38 / 86,37 = 14%

- I2** De historisch geregistreerde schadegevallen (zie hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. 'Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.'**) zullen voor de respectievelijke knelpuntgebieden zoveel mogelijk³ vermeden worden voor buien met een terugkeerperiode van 10 jaar of minder. (indicator = aantal aangepakte schadegevallen + percentage t.o.v. geregistreerde gevallen). Verder zal de ruimingsfrequentie (voor de geregistreerde schadegevallen met betrekking tot het dichtslibben van waterlopen en bijhorende riolen) teruggebracht worden tot 1 maal om de 2 jaar.

R2 *De grasbufferstroken in het kader van erosiebestrijding werden pas in het voorjaar van 2006 aangelegd aangezien de beheersovereenkomsten afgesloten zijn met als aanvangsdatum 1 januari 2006. De effectiviteit van de grasbuffers kon nog niet ten volle geëvalueerd worden in het kader van dit plan.*

Knelpuntgebied G
Er wordt verwacht dat de grasbufferstroken en niet-kerende bodembewerking in knelpuntgebied G (Papenberg) één schadegeval kunnen oplossen, en de andere sterk verminderen.

Knelpuntgebied H
Door de omzetting van akker naar weide werd één schadegeval opgelost (erosiegeulen in de percelen)

Knelpuntgebied L
Er wordt verwacht dat de grasbufferstroken ten oosten van de Wingestraat de twee schadegevallen kan oplossen.

Knelpuntgebied O
Door de omzetting van akker naar grasland en boomgaard werden 3 schadegevallen opgelost.

Knelpuntgebied U
Door de omzetting van akker naar permanent grasland werd één schadegeval opgelost. Ook andere percelen waarop erosiegeulen waren, liggen momenteel onder gras, maar het is niet zeker dat dit behouden blijft, dus kan men niet spreken van een 'permanente' oplossing.

RI2 *We kunnen stellen dat 8 schadegevallen reeds opgelost werden. Op een totaal van 74 schadegevallen geeft dit 11%.*

- I3** Vanaf 2007 zullen alle bestaande lineaire Kleine Landschaps Elementen (KLE's) maximaal behouden worden. Hierbij worden vooral bermen, taluds, holle wegen, graften, waterlopen, sloten, houtkanten, hagen en bomenrijen bedoeld. Via het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (met o.a. de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen voor het verlenen van natuurvergunningen), aangevuld met controles door de politie en de bevoegde ambtenaren heeft de gemeente hiervoor de nodige instrumenten. Waar mogelijk zal getracht worden de KLE's uit te breiden of nieuwe KLE's aan te brengen. (indicatoren = inhoud verleende natuurvergunningen, opgestelde PV's, aantal meter extra aangelegde KLE's)

R3
- Rond de uitkijktoren op de Blereberg werden er door de Intergemeentelijke Natuur en Landschapsploeg (INL) inheemse hagen aangeplant in 2005
- Aanplanting van inheemse struiken op het talud om de soortendiversiteit te verhogen en erosievorming te vermijden op de talud aan Blereberg in 2005, door INL

³ De gemeente zet hiertoe alles in het werk maar kan echter onmogelijk 100% garantie geven

- In de omgeving van de KLJ lokalen te Meensel-Kiezegegem werden inheemse hagen en houtkanten aangeplant door de KLJ leden i.s.m. de INL-ploeg

RI3 In 2005 werd over een afstand van 300 meter nieuwe KLE's aangeplant op het grondgebied van Tielt-Winge.

- 14** Met ingang van 2007 zullen zoveel mogelijk landbouwers met percelen waarop pH en organisch stofgehalte lager dan respectievelijk gunstig en normaal liggen, gesensibiliseerd worden om beide parameters te optimaliseren (indicator = aantal gesensibiliseerde landbouwers). Enkel op die manier worden immers de basisvoorwaarden gecreëerd voor een goede bodemstructuur en een beperkte bodemerosiegevoeligheid.

R4 Gerichte sensibilisatie door VLM (bedrijfsplanner) en in beperktere mate ook door IGO Leuven.

RI4 Op de 2^e infovergadering (september 2006) kwam het belang van een goede pH en organisch stofgehalte uitgebreid aan bod (10-tal landbouwers aanwezig). Door de bedrijfsplanner werden landbouwers persoonlijk gesensibiliseerd (10-tal).

(1.2) Voorzien van voldoende financiële stimuli voor het nemen van brongerichte erosiebestrijdingsmaatregelen

- 15** De gemeente overweegt de ondertekening van een protocol met de VLM om 20% subsidie boven op de vergoeding van de VLM uit te keren aan de landbouwers voor de aanleg van grasranden langs holle wegen en waterlopen en voor het nemen van erosiebestrijdingsmaatregelen. De beslissing moet echter genomen worden door het nieuwe bestuur (na verkiezingen oktober 2006) en kan dus momenteel niet voorspeld worden (indicator = protocol).

RI5 Van zodra het erosiebestrijdingsplan goedgekeurd is, zal de gemeenteraad zich beraden over het protocol. De administratie geeft positief advies.

- 16** Uiterlijk in 2007 zal de gemeente in samenspraak met de landbouwers de percelen en/of zones met strategisch grasland in kaart brengen met het oog op toekomstige subsidiëring door LNE, Dienst Land en Bodembescherming in het geval van behoud van deze graslanden gedurende minimum 5 jaar. (indicator = aantal ha afgesloten beheersovereenkomst voor strategisch grasland)

R6 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** geeft de zone aan waarbinnen onder welbepaalde voorwaarden⁴ beheersovereenkomsten voor strategisch grasland kunnen afgesloten worden

RI6 Aangezien de subsidiëring voor behoud van strategisch grasland voorlopig nog niet goedgekeurd werd, zijn er anno 2006 ook nog geen contracten afgesloten.

- 17** De planning volgend, zullen voor de respectievelijke knelpuntgebieden de nodige subsidieaanvragen gebeuren bij LNE, Dienst Land en Bodembescherming voor de uitvoering van kleinschalige erosiebestrijdingswerken door de gemeente. (indicator =

⁴ Voor de voorwaarden verwijzen we naar het hoofdstuk 'Maatregelen'

oppervlakte opgelost knelpuntgebied met subsidies van Dep. LNE, Afdeling Land + percentage tov totale oppervlakte knelpuntgebied)

R7 *In het verleden werden voor Tielt-Winge nog geen projecten ingediend voor subsidies bij LNE, Dienst Land en Bodembescherming.*

R17 *De gemeente streeft ernaar om voor 1 oktober 2007 (eerstvolgende indiendatum) een principesaanvraag in te dienen voor het meest prioritaire knelpuntgebied (beslissing ligt bij nieuw bestuur (verkiezingen okt. 06)).*

(2.1) Integratie andere plannen

- I8** Tegen eind 2006 zullen concrete richtlijnen meegegeven worden vanuit het erosiebestrijdingsplan voor andere relevante plannen die in opmaak zijn of zullen opgemaakt worden. Deze richtlijnen zullen teruggekoppeld worden naar de verschillende bevoegde diensten binnen de gemeente. (indicator = aantal plannen waarin rekening gehouden wordt met de richtlijnen)

R8 *Bij de opmaak van het milieujaarprogramma wordt bij de invulling van de taken voor de Mina-arbeiders steeds rekening gehouden met het erosiebestrijdingsplan, bv. bij het beheer van holle wegen of de aanplanting van KLE's.*

De opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan zit nog niet in een eindfase. Richtlijnen rond erosie zullen opgenomen worden in het onderdeel 'agrarische structuur'

Voor de opmaak van de deelbekkenbeheerplannen (o.a. Winge, Demer en Winterbeek/Ossebeek) door de provincie Vlaams-Brabant werden reeds de nodige gegevens rond erosie verstrekt in september 2006. Voor de actualisatie van het GNOP (IGO Leuven) werd alle relevante info doorgegeven in september 2006.

R18 *Minstens 4 plannen waar rekening zal gehouden worden met het Erosiebestrijdingsplan.*

- I9** Tegen eind 2006 zal een erosiebestrijdingsplan voorliggen dat rekening houdt met alle relevante bestaande plannen en projecten. (indicator = aantal geconsulteerde plannen/projecten)

R9 *Volgende bestaande plannen of projecten werden nagekeken op relevante implicaties voor het voorliggend erosiebestrijdingsplan:*

- *GNOP (IGO Leuven, 1996)*
- *Milieubeleidsplan (Interleuven, 2006)*
- *Erosiebestrijdingsplan Lubbeek, voor grensoverschrijdende knelpuntgebieden (IGO Leuven, 2004)*

R19 *Drie geconsulteerde plannen.*

(2.2) Gemeentegrensoverschrijdende aanpak

- I10** De afbakening van alle gemeentegrensoverschrijdende knelpuntgebieden wordt als shapefile (ArcView) overgemaakt aan Dienst Land en Bodembescherming van Dep. LNE die hiervan de desbetreffende gemeenten en respectievelijke auteurs van de erosiebestrijdingsplannen op de hoogte brengt. (indicator = verzending).

RI10 Verzending shapefile aan Dep. LNE, Dienst Land en Bodembescherming eind 2006.

- I11** Telkens een grensoverschrijdend knelpunt door de gemeente concreet zal aangepakt worden, zal een overleg georganiseerd worden met de desbetreffende buurgemeente om tot duidelijke afspraken te komen. (indicator = percentage grensoverschrijdende knelpunten waarvoor een intergemeentelijke samenwerking tot stand kwam)

RI11 Volgende knelpuntgebieden zijn grensoverschrijdend:

A: Tielt-Winge & Lubbeek

G: Tielt-Winge & Bekkevoort

U: Tielt-Winge & Bekkevoort

RI11 Er werd nog geen intergemeentelijk samenwerkingsverband tot stand gebracht.

(3.1) Creatie politiek draagvlak

- I12** In 2006 werden er op belangrijke momenten overlegvergaderingen met de betrokken gemeentelijke schepen en de burgemeester voorzien om het politiek draagvlak voor het voorliggend erosiebestrijdingsplan te toetsen. (indicator = aantal overlegvergaderingen)

RI12 Overlegvergadering met Schepen van Leefmilieu dd. 25 januari 2006, 5 september 2006. De Schepen van Leefmilieu en de Burgemeester waren ook aanwezig op de 2 infovergaderingen voor het grote publiek.

RI12 Twee overlegvergaderingen en actieve inbreng op 2 openbare infovergaderingen.

- I13** Uiterlijk begin 2007 wordt de voorliggende visie met alle hoofd- en subdoelstellingen door goedkeuring van dit erosiebestrijdingsplan door het College van Burgemeester en Schepenen integraal onderschreven. (indicator = goedkeuring van het erosiebestrijdingsplan door het College van Burgemeester en Schepenen)

RI13 Het erosiebestrijdingsplan inclusief visie wordt voorgelegd aan het schepencollege.

(3.2) Creatie maatschappelijk draagvlak

- I14** Via de landbouwraad en via een informatievergadering moet eind 2006 elke betrokken landbouwer/gebruiker binnen de gemeente op de hoogte zijn van de grote lijnen van het erosiebestrijdingsplan en moet hij kans tot inspraak gekregen hebben. (indicator = aantal vergaderingen en persoonlijke contacten)

R14

- Delegatie landbouwraad aanwezig op eerste overleg met de gemeente

- Infovergaderingen in het kader van de opmaak van het erosiebestrijdingsplan voor de gemeente op 23/02/06 en 07/09/06 (bespreking oplossingsscenario's) (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**)

- Openbaar onderzoek waarbij iedereen 1 maand de tijd krijgt het ontwerp van de maatregelen in te kijken en opmerkingen te formuleren.

RI14

Betrokken delegatie landbouwwraad: 3 personen

Aantal infovergaderingen: 2, met respectievelijk 26 en 16 aanwezigen.

- I15** Via het gemeentelijk infoblad en eventueel gemeentelijke raden en verenigingen, moet eind 2006 iedereen de kans gekregen hebben zich op de hoogte te stellen van de grote lijnen van het erosiebestrijdingsplan en moet iedereen de kans tot inspraak gekregen hebben. (indicator = aantal informatiekkanalen)

RI15 *Informatieverstrekking via gemeentelijk infoblad, verschillende infovergaderingen en persoonlijke contacten met bewonersgroepen. Het ontwerp van de maatregelen lag ook 2 maand ter inzage op het gemeentehuis tijdens het openbaar onderzoek (mogelijkheid om opmerkingen te formuleren).*

RI15 *Vier informatiekkanalen.*

- I16** Blijvende sensibilisatie van landbouwers en particulieren via infovergaderingen, pers, demonstraties, ...

RI16

- *Er wordt begin 2007 een brochure opgesteld met de belangrijkste richtlijnen van het erosiebestrijdingsplan.*

- *Erosie wordt regelmatig op de agenda geplaatst van de landbouwadvisraad en de milieuraad.*

In de toekomst verder aan te vullen.